

De KOERS

Stichting Natuurhus Almelo
(SNA)

2024 – 2028

“Samen voor Natuur en
Duurzaamheid”

1 Aanleiding

Op 4 juli 2013 is de SNA opgericht door 6 zelfstandige verenigingen (KNNV, Nivon, Astrona, Iemenschoer, Groei & Bloei en IVN) om inhoud te kunnen geven aan educatie en bewustwording op het gebied van natuur, cultuur, milieu en duurzaamheid. (zie statuten artikel 2 Doelstelling)

De afgelopen jaren zijn voor de stichting inspannend geweest: het Doepark de Hagen is verder ontwikkeld en het Natuurhus is gebouwd. Nu gaan we onze blik richten op de versterking van inzet vrijwilligers, activiteiten en de zorg voor een goede exploitatie.

Dit is het moment om met elkaar daarover afspraken te maken, welke richting we opgaan, welke KOERS we gaan varen. Als we gezamenlijk een koers hebben, zijn we niet afhankelijk van wat er op ons pad terecht komt, maar kunnen we zelf het initiatief nemen en de agenda bepalen. En wat wel op ons pad terecht komt, kunnen we toetsen aan die koers en op basis daarvan de juiste keuzes maken.

Het doel van dit document is een kader te bieden en houvast te geven aan de doelen en werkzaamheden van de stichting. Het is niet de bedoeling dit document jaarlijks te herschrijven. Wel om jaarlijks samen met de verenigingen te evalueren en vast te stellen of we nog steeds op de juiste koers zitten of dat we moeten bijsturen.

Dit document is soms ook noodzakelijk bij subsidieaanvragen en voor partners als gemeente en sponsors.

2 Werkwijze om de koers te bepalen

De koers bepalen we, op basis van actuele inzichten en na raadpleging van de achterban, voor de middellange en lange termijn, de periode 2024-2028.

Uiteindelijk stelt het bestuur van de stichting die koers vast.

Deze versie 1.0 is in de afgelopen maanden tot stand gekomen na een 3-tal sessies met het SNA-bestuur. In de volgende bestuursvergaderingen zal de voortgang van de in dit plan genoemde doelen aan de orde komen.

Voor de korte termijn hebben we het jaarplan. Elk nieuw jaarplan gaan we toetsen aan de koers: doen we wel de goede dingen en vooral, de belangrijkste?

3 Onze koers

Na de inspannende afgelopen jaren vindt het bestuur noodzakelijk invulling te geven aan verdere versterking, professionalisering en continuïteit van het Doepark de Hagen en het Natuurhus.

In het najaar 2023 is een sterkte/zwakte analyse gemaakt waarvan de uitkomst in dit koersplan is verwerkt.

3.1 Waarom doen we dit?

Waarom zijn we er ooit aan begonnen, welke droom streven we na? Wat willen we met de Stichting Natuurhus Almelo bereiken? Waar doen we het voor?

We willen:

1. een "groene beweging" in gang zetten om bewoners uit Almelo en omgeving nog meer te interesseren voor de natuur, milieu, educatie en cultuur.
2. de 6 verenigingen meer ondersteunen en faciliteren zodat zij die beweging verder vorm kunnen geven en ontwikkelen
3. dat iedereen daaraan kan meedoen.
4. de samenwerking met de verenigingen en derden versterken en gezellige ontmoetings- en doeplekken creëren.

3.2 De 4 thema's

De SNA heeft een 4-tal thema's voor ogen waar de komende jaren inhoud aan gegeven zal worden, samen met de verenigingen middels o.a. educatie.

Deze thema's zijn:

1. Natuur,
2. cultuur,
3. milieu, duurzaamheid en klimaatverandering
4. sociaal welzijn en maatschappelijke betrokkenheid

De uitwerking van de hieronder genoemde thema's worden in een jaarplan verder uitgewerkt.

Natuur

1. Natuureducatie is dé kernactiviteit van de stichting. Al vanaf 2014 is de stichting verantwoordelijk voor de uitvoering van natuur- en milieu educatieve taken van de gemeente Almelo (NME-taken). Dat doen we met vrijwilligers, die vooral vanuit het IVN worden aangestuurd. We richten ons zowel op volwassenen, project groene visite, als jongeren

(scharrelkids en onderwijs). De stichting wil dit verder faciliteren en uitbouwen.

2. Wij willen dat Almelo en omstreken groener wordt met een hogere biodiversiteit. Samen met de gemeente, de 6 verenigingen en andere partners willen we de biodiversiteit bevorderen.
3. Het Natuurhus en het Doepark de Hagen zijn mooie uitgangspunten voor stadsbewoners en andere belangstellenden om de natuur in de stad en de groene omgeving te laten ervaren. Wij willen dit meer benutten.

Cultuur

1. Voor de breedte van onze activiteiten en draagvlak bij de bevolking blijft de stichting, in samenwerking met derden, aandacht aan dit thema besteden.

Het Natuurhus en Doepark de Hagen lenen zich goed voor het organiseren van evenementen. Culturele uitingen die aansluiten bij onze doelen en NME-taken of deze versterken, willen we in onze programmering opnemen.

Milieu, duurzaamheid en klimaatverandering

1. Wij willen bewustwording bevorderen over de klimaatverandering
2. Binnen de verenigingen worden op dit thema in toenemende mate activiteiten ontplooid. Ook hierin willen we samenwerken met gemeente en derden en zoeken daarbij naar inspirerende voorbeelden.
3. Wij stimuleren en onderzoeken het gebruik van duurzaam voedsel. We streven naar een afhaalpunt voor lokaal en bij voorkeur biologisch geproduceerd voedsel uit eigen moestuin.

Sociaal welzijn en maatschappelijke betrokkenheid

Dit thema vloeit niet direct voort uit de statuten, maar we vinden dit wel belangrijk.

Het Doepark de Hagen en het Natuurhus zijn aantrekkelijke plekken om elkaar te ontmoeten en daarmee een bijdrage te leveren aan minder eenzaamheid en meer welbevinden. Niet alleen voor vrijwilligers en buurtbewoners, maar voor alle inwoners en bezoekers/toeristen van Almelo.

4 Bestuurlijke Organisatie SNA

4.1 Organisatie

Statutair bestaat de Stichting Natuurhus Almelo uit een bestuur van minimaal 3 personen waarbij getracht wordt dat uit elke vereniging een meerderjarig bestuurslid wordt aangedragen (zie statuten artikel 3 Bestuurssamenstelling).

Besluiten worden genomen bij meerderheid van aanwezige bestuursleden. (Uitgezonderd wijzigingen van statuten waarbij alle bestuursleden moeten stemmen)

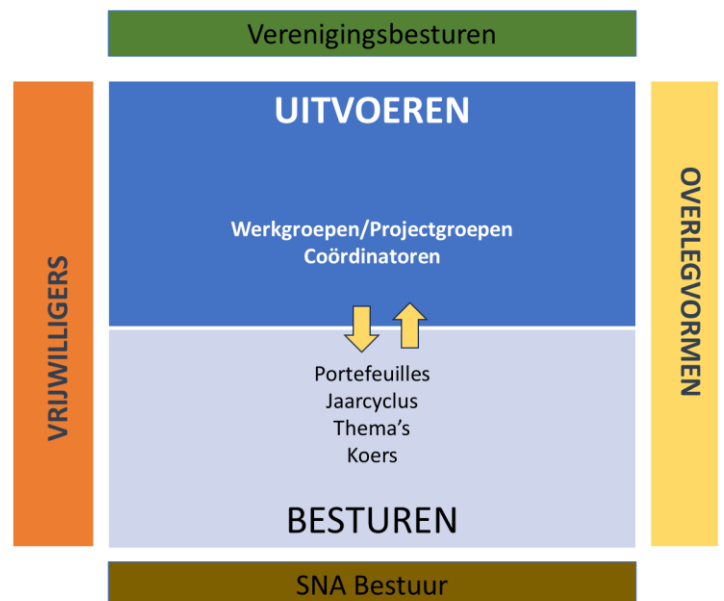
De taken van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten artikel 4.

Het bestuur:

- Is belast met het besturen van de stichting
- Is verantwoordelijk voor het beleid en koers van de stichting
- biedt een podium aan de zes verenigingen, en biedt daarin een faciliterende en coördinerende rol
- Stimuleert de samenwerking tussen de verenigingen onderling en met het SNA-bestuur
- draagt zorg voor de coördinatie van agendering van alle aantrekkelijke activiteiten
- draagt zorg voor de exploitatie van het Natuurhus en het Doepark de Hagen.

Het SNA-bestuur is tot op heden teveel belast met uitvoerende zaken en wil een betere balans hebben tussen besturen en uitvoeren.

Om dit te realiseren wordt de bestuursstructuur aangepast door scheiding aan te brengen tussen besturen en uitvoeren. Bestuursleden kunnen meerdere portefeuilles hebben waarbij zij "bestuurlijk" aanspreekpunt zijn voor "uitvoerende" coördinatoren.

Het bestuur bestaat uit een voorzitter, secretaris en penningmeester (al in statuten art 3.2.b het DB genoemd) en diverse leden met de volgende portefeuilles:

- Vrijwilligers
- Natuurhus
- Horeca
- Doepark
- Educatie (NME)
- Activiteiten
- PR & Communicatie
- Juridische zaken

(In de bijlage hoofdstuk 8.1 zijn de taken van de portefeuilles nader omschreven)

Noot: het voltallige bestuur is gezamenlijk verantwoordelijk voor alle bestuurstaken. De portefeuillehouder zal vooral toezien dat de in hoofdstuk 5 genoemde doelen en aandachtspunten worden opgepakt.

Voor de uitvoering zullen de portefeuillehouders worden bijgestaan door coördinatoren die al dan niet in werk- of projectgroepen verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse operationele uitvoering.

Bijvoorbeeld:

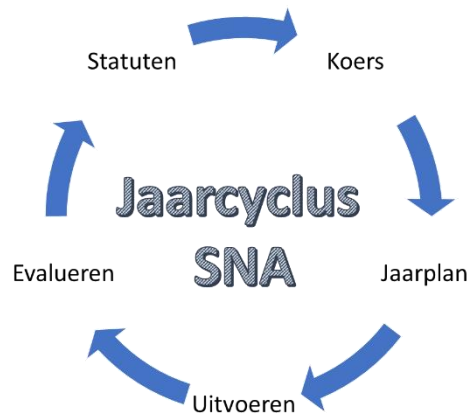
1. Parkwerkgroep
2. Expositiegroep
3. Moestuin en pluktuin

Elke werk- en projectgroep zorgt in beginsel voor hun eigen communicatie-, promotie- en sponsoring mogelijkheden waarbij het de hulp kan inroepen van o.a. PR & Communicatie.

4.2 Jaarcyclus

SNA bestuur hanteert de volgende jaarcyclus:

- Vertrekpunt zijn de statuten
- De Koers
- Jaarplan incl. begroting (oktober concept /november besluit)
- Uitvoeren van jaarplan, activiteiten- en projectenkalender
- Jaarverslag (voorjaar)
- Evalueren jaarcyclus en bijsturen van De Koers, contracten, jaarplannen, etc.

4.3 Overlegvormen

Er zijn diverse overlegvormen waarmee het SNA-bestuur haar doelen wil realiseren:

- maandelijks bestuursvergadering,
- ten minste 2x per jaar een bijeenkomst met alle verenigingsbesturen en vrijwilligers
- 2x per jaar werkbijeenkomst SNA met een vereniging (o.a. over plannen en begroting)
- Werkgroep- en projectenoverleg onder leiding van de betreffende coördinator.

4.4 Belangrijke bestuurszaken.

Het bestuur is zich bewust dat een aantal bestuurlijke zaken de komende jaren verder ontwikkeld moeten worden:

Urgent:

- Meer scheiding tussen besturen en uitvoeren, inzet DB, portefeuilles
- Aandacht voor verkrijgen en behouden van vrijwilligers voor met name werk/projectgroepen en bestuursfuncties

Langere termijn

- Noodzaak toezichthouder, o.a. met betrekking tot de WBTR
- Meer financiële controles (kascommissie, 4-ogen principe)
- Risico management (o.a. te weinig vrijwilligers, beloning, behoud Anbi)
- Inzetten jaarplan incl. begroting
- Bewaking en beheer contracten met derden.

5 Uitvoering Portefeuilles

In deze paragraaf wordt toegelicht wat het SNA-bestuur de komende jaren als doel ziet voor de betreffende portefeuilles. Een gedetailleerde beschrijving van onderwerpen en taken is in bijlage 8.1 opgenomen.

Naast de gestelde doelen zijn nog vele aandachtspunten genoemd waaraan gewerkt moet worden. Bij elke paragraaf zijn deze genoemd. Deze aandachtspunten zullen terugkomen in de bestuursvergaderingen.

5.1 Vrijwilligers

Doel:

SNA en de 6 verenigingen hebben totaal ca 650 vrijwilligers die deels voor zowel de vereniging maar ook voor SNA vrijwilligerswerk doen.

Zonder vrijwilligers is er geen bestaansrecht voor SNA en de verenigingen. Zij zijn het visitekaartje en steunpilaar voor alle activiteiten en het behoud van het Doepark de Hagen en Natuurhus. Zonder vrijwilligers is de uitvoering van NME-taken en de groei van de groene beweging onmogelijk.

In een gehouden SWOT-analyse september 2023 is gebleken dat vrijwel alle verenigingen moeite hebben met het werven van vrijwilligers en bestuursleden.

Het bestuur is van mening dat er voldoende en goed gefaciliteerde vrijwilligers moeten zijn.

Aandachtspunten:

- Hoe willen we dat aansturen?
- Hoe gaan we vrijwilligers werven?
- Opleiding?
- Hoe binden en boeien?
- Wordt er onderscheid gemaakt tussen SNA en verenigingsvrijwilligers bijvoorbeeld met kerstattentie, uitnodigingen overleg?
- Is voor iedereen een overeenkomst en VOG gewenst?
- Communicatie over vertrouwenspersoon
- Planning & coördinatie over inzet van vrijwilligers?
- Willen we herkenbaarheid? Shirt, badge?
- Verjaardagskalender?
- (Financiële) beloning

5.2 Natuurhus

Doel:

Het Natuurhus heeft een goede uitstraling en functioneert goed. Het biedt mogelijkheden voor thematische bijeenkomsten voor de stichting en voor de afzonderlijke verenigingen.

Het Natuurhus dient goed onderhouden en beheerd te worden. De belangrijkste doelen zijn:

- Beheer reserveringen ruimtes. Voor de ruimtes in het Natuurhus streven we een hoge bezettingsgraad na. Dat zorgt voor reuring en voor inkomsten.
- Dagelijks en periodiek onderhoud van de installaties (ook van horeca deel)
- Beheer van ICT en kantoormiddelen
- Een sluitende exploitatie van het Natuurhus.

Aandachtspunten:

- Coördinatie binnen Natuurhus moet beter
- Huisregels zijn niet duidelijk genoeg.

5.3 Horeca

Doel:

Het bieden van horeca aan bezoekers om op een aantrekkelijke plek te recreëren.

Het restaurant en de 2 terrassen worden aan een uitbater verhuurt om een sluitende exploitatie mogelijk te maken.

Aandachtspunten:

- Is het horecacontract up to date? (Openings- en sluitingstijden, dagelijks onderhoud en beheer keukenfaciliteiten)
- De samenwerking en planning met vrijwilligers?

5.4 Doepark de Hagen

Doel:

Voor het Doepark de Hagen hebben wij de volgende doelen:

- Zorgen voor een aantrekkelijk verblijf in het groen
- Vergroten van biodiversiteit
- Zorgen dat onderhoud volgens onderhoudsplan wordt uitgevoerd
- Het uitvoeren van de bruikleenovereenkomst St Joseph
- Het uitvoeren van de beheerovereenkomst gemeente over parkonderhoud
- De veiligheid is op orde.

- Mogelijkheden ontwikkelen voor het brengen van de groene boodschap, zoals tiny forest, vijver, wadi en moestuin.

Aandachtspunten:

- Momenteel geen specifieke aandachtspunten

5.5 Educatie/NME

Doel:

Voor educatie hebben wij de volgende doelen:

- Uitvoeren van de dienstverleningsovereenkomst gemeente

Aandachtspunten:

- Momenteel geen specifieke aandachtspunten

5.6 Activiteiten

Doel:

Om het Park en Natuurhus goed tot zijn recht te laten komen is het noodzakelijk dat we zelf activiteiten organiseren, zoals:

- Organisatie van evenementen als de Lentefair en het Oogstfestival.
- En aanhaken bij andere Almelose publieksevenementen zoals bijvoorbeeld, theaterroute, zomerschool voor senioren, Noaberfest, Twentse fietsvierdaagse (startpunt of rustpunt).
- Het nauw samenwerken met Almelo Promotie.

Jaarlijks wordt door de stichting en de verenigingen een gezamenlijke activiteitenkalender opgesteld en op de website geplaatst. We vinden het van belang dat voor enkele activiteiten een 2-tal verenigingen de organisatie op zich nemen.

De activiteitenkalender wordt door het bestuur geaccordeerd.

Projecten

Op basis van wensen en ideeën van verenigingen en andere partners kunnen projecten met daarbij behorende financiële investering, worden bedacht. Dergelijke voorstellen zullen door de initiatiefnemer in projectplan worden verwoord.

Het stichtingsbestuur zal de projectplannen accorderen, waarna een projectteam de uitvoering zal begeleiden.

De projecten zullen in de jaarplannen worden opgenomen.

Aandachtspunten:

- Opstellen van sponsorreglement
- Plaatsen activiteitenagenda in infokast bij het Natuurhus plaatsen(SNA).

5.7 PR en Communicatie

Doel:

De doelen van PR & Communicatie zijn om op uniforme wijze (huisstijl) communicatie uitingen te doen. We willen dat alle verenigingen in hun communicatie de relatie met Natuurhus aangeven.

Aandachtspunten:

- Promoten van NME activiteiten
- sponsoring is kans
- website verbeteren is kans
- propositie folders voor particulier, zakelijke markt en onderwijs
- shirts?, en overige uitingen?
- Jaarlijks zal een wervingsactiviteit worden opgezet groenpartners/vrienden en donateurs.
- reclame maken voor de beleving van het park, met daarin de waterspeelplaats als magneet voor kinderen en andere uitnodigende elementen.
- We willen het publiek laten genieten, kennis laten nemen van de thema's en van de 6 verenigingen. Hoe?
- Wie onderhoud contact pers en wie maakt en archiveert (digitale) persberichten.

5.8 Juridische Zaken

Doel:

De SNA dient alert te zijn op juridische aspecten van besturen en uitvoeren.

Aandachtspunten:

- Wetgeving
- Aansprakelijkheid
- Veiligheid
- Het toetsen van contracten met vrijwilligers
- Het toetsen van contracten met derden

6 Financiën

Het bestuur zorgt jaarlijks voor een begroting (najaar) en een financieel jaarverslag (voorjaar) over de financiën van de stichting.

7 Documenten

Belangrijke documenten bij de jaarlijkse beleidscyclus zijn:

- Statuten
- De Koers
- Jaarplan incl. projecten en begroting
- Jaarverslag
- Financieel jaarverslag
- Activiteitenkalender
- Dienstverleningsovereenkomst gemeente Almelo
- Beheerovereenkomst gemeente over parkonderhoud
- Bruikleenovereenkomst St Joseph
- Horecacontract
- Onderhoudscontracten